

2 NIEDZIELA ADWENTU – 04.12.2022

KONIECZNOŚĆ NAWRÓCENIA

(Iz 11,1-10; Ps 72; Rz 15,4-9; Mt 3,1-12)

- dzisiaj prorok Izajasz zapowiada przyście Mesjasza i opisuje czas Jego przyjścia,
- na Bożym Pomazańcu (ródzka z pnia Jessego – potomek Dawida, jeden z tytułów Mesjasza) spocznie Boży Duch – duch mądrości i rozumu, rady i męstwa, wiedzy i bojaźni Pańskiej (nasze katechizmowe dary Ducha św.),
- Duch Jahwe jako Boża moc była udzielana by umożliwić wypełnienie zadania (np. Mojżesz, sędziowie, Dawid, prorocy itd.),
- przyszły Mesjasz sędzić będzie sprawiedliwie, bo w imieniu samego Jahwe (tu sprawiedliwość powiązana z miłosierdziem),
- Izajasz zapowiada przyszłego idealnego władcę, a jednym z głównych zadań starożytnego króla było stanie na straży sprawiedliwości: tworzenie dobrego prawa i wydawanie sprawiedliwych sądów,
- mądrość króla oceniano po właściwym osądzeniu trudnych spraw (por. Salomona) i czy wydawanie wyroków było obroną słabszych,
- sądy Mesjasza będą karą dla bezbożnych, ale dla biednych (*anawim* – pokornych, ufających Panu) już nie,
- doskonała sprawiedliwość prowadzi do doskonałego pokoju,
- czas przyjścia Mesjasza i Jego rządy to czas pokoju (wilk zamieszka wraz z barankiem, pantera z koźlęciem razem leżeć będą, ciele i lew paść się będą razem, a mały chłopiec będzie je poganiał...)
- Mesjasz to Książę Pokoju (jak nazwie go Izajasz), gdyż pokój to Boży dar. To nie tylko brak konfliktów, waśni i wojen, to przepiętnie Bożą łaską i życie według niej,
- przyczyną takiego stanu rzeczy będzie poznanie woli Pana i postępowanie według jej wskazań (to nic innego, jak określenie człowieka sprawiedliwego, czyli tego, który wierzy),
- znakiem dla narodów będzie „Korzeń Jessego” – Mesjasz, to do Niego przyjdą ludy po radę (znak lub chorągiew w tym przypadku to sygnał dla narodów - chorągwie lub znaki używane były w starożytności do zwoływania wojsk z danego obszaru, wskazywały również miejsce zbiórki lub położenie obozu. Na owych znakach lub chorągwiach często znajdowały się symbole pokoleń lub oddziałów. W Egipcie oddziały nosiły nazwę boga, pod którego sztandarami służyły, np. oddział Amona lub oddział Seta, zaś sztandary umożliwiały ich identyfikację za pomocą symbolów bóstwa, które się na nich znajdowały),
- dzisiejszy psalm czas przyjścia Pana określa mianem czasu kwitnącego pokoju,
- czas Mesjasza to czas Bożego sądu, sądu sprawiedliwego: wyzwolenie biedaka i ubogiego, który nie ma opieki, ocalenie od śmierci nędzarza,
- psalmista zachęca, by błogosławić się imieniem Pana,

- św. Paweł poucza dzisiaj Rzymian, iż Słowo Boże (czyli zbawcze odniesienie się Boga do człowieka) wciąż pozostaje aktualne, ale też i skuteczne w wymiarze zbawczym,
- Słowo Boże zostało spisane dla naszego pouczenia – ono jest dla nas drogowskazem,
- mamy naśladować Żywe Słowo Boże – Jezusa Chrystusa, wzorem Jezusa mamy: trwać w jedności (żyć do siebie dobre uczucia) i być jednomyślni (zgodnie jednymi ustami wielbili Boga),
- myśl Pawła jest oczywista: Bóg okazał się wierny wobec Żydów (obrzezanych) i miłosierny wobec pogan, bo chce zbawić wszystkich,
- w dzisiejszej Ewangelii Jezus prezentuje nam osobę Jana Chrzciciela – jako proroka,
- zwrot wprowadzający: „w owym czasie” nie tylko wskazuje na konkretny czas historyczny (być może ok. roku 26 po Chrystusie), ale jest nawiązaniem do zapowiedzi prorockich, którzy w tekstach starotestamentalnych snują wizje przyszłości mesjańskiej,
- Jan Chrzciciel w Ewangeliach ukazany jest jako poprzednik Jezusa, który w duchu proroka Eliasza ma zapowiedzieć przyjście Mesjasza (o Janie Chrzcicielu jako żydowskim proroku głoszącym konieczność pokuty kilkakrotnie wspomina także Józef Flawiusz w „Dawnych dziejach Izraela”),
- Mateusz w usta Jana Chrzciciela wkłada te same słowa, które wypowiada Jezus: „nawróćcie się, bo bliskie jest królestwo niebieskie”, oraz identyfikuje go z Eliaszem – Mt 11,4 i 17,10-13 (prorok ST, który miał zapowiedzieć przyjście oczekiwanego Mesjasza),
- u św. Łukasza znajdziemy informacje o pokrewieństwie pomiędzy Janem Chrzcicielem a Jezusem, u Mateusza widzimy „pokrewieństwo” przestania,
- głoszenie nawrócenia jest charakterystyczne dla starotestamentalnych proroków – grecki zwrot μετανοια-metanoia oznacza zmianę myślenia, a w konsekwencji i postawy życiowej, zaś pierwotny hebrajski termin בוש-sub zawiera myśl o odwróceniu się, przede wszystkim od grzechu do Boga,
- wezwanie do prostowania dróg jest cytatem z Iz 40,3, gdzie prorok zapowiada nowe Wyjście – już nie z Egiptu, ale z Babilonu – Bóg ponownie wyzwoli swój lud i sprowadzi Izraelitów do Jerozolimy ze wszystkich narodów, w których byli rozproszeni. By Izraelici mogli wrócić, główne szlaki musiały być przygotowane, miały być proste i płaskie. Ta zapowiedź uwolnienia i powrotu z niewoli, w tłumaczeniu Septuaginty (LXX) odnoszona jest do Jezusa,
- pożywienie Jana Chrzciciela (szarańcza i miód leśny) wskazuje na fakt, iż sam zdobywał pokarm, a jego strój (sierść wielbłądzia i pas skórzany) przypominał strój proroka Eliasza (2 Krl 1,8) i tych, co żyli poza społeczeństwem, na osobności,
- Jan wzywa do nawrócenia bo sąd jest bliski (siekiera już jest przyłożona do korzenia drzew), ci co przychodzą do niego powinni wydać efekty nawrócenia (godne owoce), a nie jedynie deklarować zmianę życia. Jeśli ciągle ktoś trwa w grzechu, o żadnym nawróceniu nie może być mowy, to jedynie wyrażenie zamiaru nawrócenia,
- Żydzi byli przekonani, że przynależność etniczna (potomkowie Abrahama) gwarantuje zbawienie, jednak zbawienia nie można odziedziczyć, ono jest łaską, a nie czymś przynależnym,
- Jan chrzci wodą – w judaizmie istotne są rytualne obmycia, które są znakiem oczyszczenia. Grecki czasownik „baptizein” oznacza umoczyć, zanurzyć lub poleć - zazwyczaj obmyć dokonywał sam zainteresowany (pokutnik) , tu tej czynności dokonuje sam Jan, co podkreśla uroczystość znaku,

- zapowiadany przez Jana Chrzciciela Mesjasz ma chrzcić Duchem św. i ogniem: skoro Mesjasz sam ma być namaszczony Duchem Pańskim to udzieli On siebie innym, a wzmianka o ogniu to zapowiedź sądu, który zostanie dokonany przez samego Boga,

- hebrajski termin רוּחַ-ruah i grecki πνεῦμα-pneuma - może oznaczać „ducha” i „wiatr”, natomiast przesiewanie zboża było znane wszystkim Żydom mieszkającym w Palestynie - szczególnie rolnikom. Zboże zebrane w polu podrzucano w górę, by wiatr oddzielił cięższe ziarno od lżejszej plewy. Plewy, które nie nadawały się do spożycia, były następnie palone. Także inni pisarze biblijni opisywali dzień sądu jako żniwa (4 Ezd 4,30-32; por. Jr 51,33; Jl 3,12-14) lub ludzi złych jako plewy (Iz 17,13; Jr 13,24; 15,7; itd.),

- zapowiadany ogień nieugaszony wskazuje na rzeczywistość wykraczającą poza jednorazowe spalenie plew - na coś znacznie bardziej strasznego (Iz 66,24), chociaż w tradycji żydowskiej nie było zgody co do czasu trwania kary piekielnej,

- dzisiejsza liturgia Słowa wzywa do nawrócenia, bo warto się zbawić; trzeba zmienić sposób myślenia i postępowania, bo w królestwie niebieskim będziemy myśleć po Bożemu.

Ks. Mariusz Woźniak